Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0186

Naiste ja tütarlaste olukord Afganistanis pärast seda, kui Taliban võttis vastu kohtuasutustele mõeldud kriminaalmenetluse seadustiku

Euroopa Parlamendi 21. mai 2026. aasta resolutsioon naiste ja tütarlaste olukorra kohta Afganistanis pärast seda, kui Taliban võttis vastu kohtuasutustele mõeldud kriminaalmenetluse seadustiku (2026/2737(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Afganistani kohta,

– võttes arvesse kodukorra artikli 150 lõiget 5 ja artikli 136 lõiget 4,

A. arvestades, et alates 2021. aastast, mil Taliban ebaseaduslikult võimu haaras, on Afganistanis naisi ja tütarlapsi süstemaatiliselt taga kiusatud rohkem kui 150 määruse rakendamisega, mis on piiranud nende haridustee kuue klassiga ja takistab nende töövõimalusi ning on jätnud nad ilma õiglusest, liikumisvabadusest, tervishoiuteenustest ja avalikus elus osalemisest;

B. arvestades, et 2026. aastal võttis Taliban vastu kohtuasutustele mõeldud kriminaalmenetluse seadustiku (edaspidi „seadustik“), millega kriminaliseeritakse ametivõimude kritiseerimine ja antakse kohtunikele ulatuslik kaalutlusõigus;

C. arvestades, et seadustik piirab naiste õigusi, kuna see seadustab koduvägivalla, kriminaliseerib väärkohtlemise eest kaitse taotlemise naiste poolt, institutsionaliseerib kehalise karistamise, mis kujutab endast piinamist, tunnustab orjust, näeb ette surmanuhtluse, ilma et oleks tagatud õiglane kohtumõistmine, annab abielumeestele vaba voli karistada naisi allumatuse eest, näeb islamiusust loobuvatele naistele ette tähtajatu vangistuse ning institutsionaliseerib diskrimineerimise soo, usu ja sotsiaalse staatuse alusel; arvestades, et seadustikus ei ole sätestatud õigust seaduslikule esindamisele ega kaitsemeetmeid ülestunnistuste sunniviisilise väljapressimise vastu ning et naiskohtunike, -prokuröride ja -juristide ametist tagandamine jätab naised õiguskaitseta, rikkudes Afganistani kohustusi, mis

tulenevad kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelisest paktist, ÜRO piinamisvastasest konventsioonist ja orjandust käsitlevast konventsioonist;

D. arvestades, et Taliban on korraldanud varasemast palju rohkem avalikke piitsutamisi ja kohaldanud kehalisi karistusi, sealhulgas 2025. aastal vähemalt 170 naise suhtes;

E. arvestades, et Talibani režiim on institutsionaliseerinud soolise tagakiusamise ja soolise apartheidi; arvestades, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus andis Hibatullah Akhundzada ja Abdul Hakim Haqqani suhtes välja vahistamismäärused seoses inimsusvastase kuriteoga, mis seisneb soopõhises süüdistuste esitamises;

1. mõistab seadustiku karmilt hukka; kutsub Talibani režiimi üles seda viivitamata kehtetuks tunnistama;

2. väidab, et Talibani režiim on institutsionaliseerinud orjuse, soolise apartheidi ja lapsabielud; kutsub nõukogu ja komisjoni üles juhtima sellele tähelepanu kogu diplomaatilises tegevuses ning toetama nende tunnistamist inimsusvastasteks kuritegudeks kavandatavas inimsusvastaste kuritegude lepingus;

3. nõuab, et viivitamata lõpetataks avalikud piitsutamised, kehaline karistamine ja hukkamised ning kaotataks kõik avalikku elu puudutavad piirangud naistele ja tütarlastele, LGBTQ+ kogukonna liikmetele, usuvähemustele ja muudele haavatavatele elanikkonnarühmadele;

4. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid toetaksid Talibani mittetunnustamist ja mittenormaliseerimist kooskõlas nõukogu viie kriteeriumiga; peab kahetsusväärseks otsust kutsuda Taliban Brüsselisse ja nõuab, et Talibani survestataks tagama inimõigusi, eelkõige naiste ja tütarlaste õigusi; kordab, et toetab täielikult Rahvusvahelise Kriminaalkohtu vahistamismäärusi, ja nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid nende täitmise;

5. ergutab ELi ja selle liikmesriike toetama ÜRO Inimõiguste Nõukogu loodud uurimismehhanismi;

6. kutsub nõukogu üles laiendama kogu maailmas rakendatavaid inimõiguste rikkujate vastaseid ELi sanktsioone, sealhulgas reisikeelde ja varade külmutamist, Talibani juhtidele, kes vastutavad naiste ja tütarlaste tagakiusamise eest;

7. nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid humanitaarabi neile, kes võitlevad Afganistanis näljahäda vastu, ning Afganistani naissoost inimõiguste kaitsjatele, kohtunikele, juristidele, ajakirjanikele, aktivistidele ja naiste juhitud organisatsioonidele ning tagaksid, et abi jõuaks turvaliselt Afganistani naiste ja tütarlasteni;

8. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikidele, ÜRO-le ja Afganistani *de facto* ametivõimudele.